

PREZES
URZĄDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W POZNANIU

61-851 Poznań, ul. Zielona 8
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax. (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 31.12.2002 r.

RPZ – 500-W/20/02/MW

DECYZJA Nr RPZ - 32/2002

Na podstawie art. 85 ust.1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie interesów konkurencji i konsumentów (Dz.U. nr 122 z 2000 r. poz. 1319 ze zmianami), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **odmawia się wszczęcia postępowania antymonopolowego**, na wniosek Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w Krzyżu Wlkp., w sprawie nadużywania przez Polskie Koleje Państwowe S.A. w Warszawie pozycji dominującej na lokalnym rynku dostaw energii cieplnej w Krzyżu Wielkopolskim, przez narzucanie cen nadmiernie wygórowanych.

Uzasadnienie

Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w Krzyżu Wlkp. (zwane dalej Towarzystwem) wniosło o wszczęcie przed Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu postępowania administracyjnego przeciwko Polskim Kolejom Państwowym S.A. (zwanej dalej „PKP” S.A.), o stosowanie przez „PKP” S.A. praktyk ograniczających konkurencję polegających na narzucaniu cen nadmiernie wygórowanych za energię ciepłą dostarczaną z będącej w jego zarządzie lokalnej kotłowni w Krzyżu Wlkp.

Za uciążliwy warunek Towarzystwo uważa odmowę zawarcia umowy na dostawę energii cieplnej oraz nie przedstawienie dokładnej kalkulacji kosztów uzasadniających wzrost stawki za dostarczanie ciepła odbiorcom. Według Towarzystwa poprzez nieudokumentowanie rzeczywistych kosztów, jednostronne odstąpienie od negocjacji oraz odcięcie dostaw c.w. do budynków „PKP” S.A. narzuciło taki sposób rozliczeń, a tym samym osiąga nieuzasadnione korzyści.

W dniu 16.09.2002r. Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. zawarło z „PKP” S.A. ugodę na dostawę energii cieplnej do budynków przy ul. Marchlewskiego 8, 10, i 12. Pomimo podpisania ugody Towarzystwo nadal kwestionowało wysokość stawek oraz rozliczenie dostarczanej energii cieplnej.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie w celu uzyskania dodatkowych informacji niezbędnych do wszczęcia lub odmowy wszczęcia postępowania antymonopolowego, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów na podstawie art. 85 ust. 2 w związku z art. 43 ustawy o ochronie interesów konkurencji i konsumentów, wszczął postępowanie wyjaśniające.

W toku postępowania wyjaśniającego Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzyskał od „PKP” S.A. zestawienie kosztów brutto poniesionych przez kotłownię węglową przy ul. Marchlewskiego 12 w okresie od 01.07.2001r. do 30.06.2002r.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 85 ust.1 ww. ustawy Prezes Urzędu może, w drodze decyzji odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego m.in. w art. 8 ustawy. Przed wydaniem orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może, działając na podstawie art. 43 ustawy, przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, w celu uzyskania dodatkowych informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego (art. 85 ust. 2 ustawy).

Przeprowadzone przez Urząd postępowanie wyjaśniające miało na celu ustalenie, czy wprowadzenie cen przez „PKP” S.A. może zostać uznane za stosowanie praktyk zakazanych ww. przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Oceny tej dokonano w odniesieniu do zakazu naruszenia przepisu art. 8 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Przepis art. 8 ust. 2 ww. ustawy zakazuje między innymi narzucania cen nadmiernie wygórowanych. Charakter ceny wygórowanej ma cena rażąco zawyżona w stosunku do wartości świadczenia. Przepis ten nie formułuje bliższych kryteriów odróżniających cenę nadmiernie wygórowaną od innych cen stosowanych w obrocie. Pomocne mogą być kryteria odwołujące się do rentowności, rozumianej jako stosunek kwoty zysku do kosztów własnych oraz kwoty zysku zawartej w cenie. W określeniu kryteriów dla tych ustaleń pomocne jest uwzględnienie orzecznictwa Sadu Antymonopolowego, zgodnie z którym w takich przypadkach zasadne jest odejście od analizy kosztowej w dużej mierze uwarunkowaniami subiektywnymi sprzedawcy, na rzecz bardziej obiektywnej analizy porównawczej z cenami pobieranymi przez potencjalnych konkurentów działających na innych rynkach, w podobnych warunkach (por. wyroki Sadu Antymonopolowego: sygn. XVII Amr 23/92 – Wokanda 1993r. nr 5; sygn. XVII Amr 35/92). Tym niemniej nie byłoby słuszne rezygnowanie z analizy kosztowej przedsiębiorcy, stąd dla ustalenia czy stosuje on ceny nadmiernie wygórowane należy, w miarę możliwości, analizować jego kosztową jak i ceny stosowane na innych, porównywalnych rynkach (por. St. Gronowski „Ustawa antymonopolowa. Komentarz” Wyd. C.H. Beck, Warszawa 1999r. str. 251-254).

Wytwarzanie oraz dostarczanie ciepła wiąże się z ponoszeniem określonych kosztów. Na koszty te składają się m.in. : zużycie węgla, energii elektrycznej, wody, koszty związane z obsługą opałem oraz amortyzacja budynków, urządzeń, napraw, konserwacji, usługi kominiarskie, dozór techniczny, podatek od nieruchomości, podatek gruntowy, koszty związane z

administracją, ochrona środowiska. W ramach przeprowadzonego postępowania Urząd otrzymał od „PKP” S.A. kalkulację, dokonując jej szczegółowej analizy.

W ocenie Urzędu bezpośrednie porównywanie cen ciepła różnych dostawców nie jest możliwe – nie sposób zapewnić pełną ich porównywalność. O poziomie cen decyduje bowiem przede wszystkim rodzaj paliwa spalane w danym źródle ciepła (kotle), jego wielkość i sprawność energetyczna. W drugiej dopiero kolejności ceny ciepła zależą od stopnia racjonalności gospodarowania przedsiębiorcy – dostawcy ciepła. Wprawdzie prawu energetycznemu, znane jest pojęcie średniej wskaźnikowej ceny ciepła, co stwarza ograniczoną możliwość porównań, to jednak zgodnie z intencją prawodawcy tak wyliczona cena służyć ma przede wszystkim określaniu dopuszczalnego wzrostu tych cen, a więc głównie pomiaru zmian u jednego, tego samego dostawcy (par. 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 12 października 2000 r w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie ciepłem - Dz. U. z 2000 r., Nr 96, poz. 1053).

Wyliczona według wskazanej wyżej formuły wskaźnikowa cena ciepła kotłowni przy ulicy Marchlewskiego 12 w Krzyżu wynosi 53,98 zł/GJ. Cena ta, w relacji do poziomu cen koncesjonowanych przedsiębiorstw energetycznych jest cena wysoką (por. „O taryfach dla ciepła zatwierdzonych w pierwszym półroczu 2002 r.” – Biuletyn Urzędu Regulacji Energetyki Nr 5/2002). Cena ta jednak nie odbiega znacząco, przynajmniej w stopniu uzasadniającym przypisanie jej rażąco wysokiego poziomu - przymiotu wymaganego przepisem art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – od cen innych niekoncesjonowanych, a więc drobnych lokalnych kotłowni, jakie toki licznym postępowaniom były ostatnio badane przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

W ocenie Urzędu powyższe okoliczności pozwalają stwierdzić, iż pomimo, że poziom opłat stosowanych przez „PKP” S.A. jest wysoki nie można mu przypisać przymiotu rażąco wysokiego.

W niniejszej sprawie z samego wniosku oraz ustaleń przeprowadzonych w toku postępowania wynika, iż nie można zatem postawić „PKP” S.A. zarzutu stosowania praktyk ograniczających konkurencję, określonych w art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Z tych względów Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

Otrzymuje:

Towarzystwo Budownictwa Społecznego
Spółka z o.o. w Krzyżu Wlkp.
64-761 Krzyż Wlkp.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Poznaniu
Edward Stawicki